

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Олексій ГОРОВИЙ, 1997 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2019 році Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова за спеціальністю 073 «Менеджмент» спеціалізація «Управління інноваційною діяльністю», є аспірантом Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (місто Миколаїв), виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Менеджмент».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова Міністерства освіти і науки України, м. Миколаїв від «01» липня 2025 року № 275, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради –	Ірина КРАМАРЕНКО, доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова.
Рецензентів –	Інна ІРТИЩЕВА, доктор економічних наук, професор, професор, професор кафедри менеджменту Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова; Євгенія БОЙКО, доктор економічних наук, професор, професор, професор кафедри менеджменту Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова.
Офіційних опонентів –	Тетяна ЧЕРНИЧКО, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та фінансів Мукачівського державного університету; Тетяна ЛАРИНА, доктор економічних наук, професор, декан факультету економічних відносин та фінансів Державного біотехнологічного університету.

на засіданні «19» серпня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» Олексію ГОРОВОМУ на підставі публічного захисту дисертації «Розвиток систем управління бізнесу в умовах цифрової трансформації економіки України» за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Дисертацію виконано у Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова Міністерства освіти і науки України, м. Миколаїв.

Науковий керівник Наталія ГРИШИНА, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, що містить науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, які полягають в науковому обґрунтуванні, розробці теоретико-методичних положень та обґрунтування організаційно-управлінських засад розвитку систем управління бізнесу в умовах цифрової трансформації, що має істотне значення для галузі знань 07 «Управління та адміністрування» й відповідає ОП «Менеджмент». Дисертаційне дослідження виконано українською мовою. Дисертація відповідає вимогам МОН України та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Здобувач має 9 наукових публікацій за темою дисертації, з них з них 1 стаття у закордонному журналі, який індексується у наукометричній базі **Web of Science**, 3 статті у наукових фахових виданнях України:

1. Harahulia A., Suslov V., **Horovoy O.** Management of economic security of enterprises in the context of digital transformation. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2023. Volume 9. Number 5. P. 87–93. URL: <http://www.baltijapublishing.lv/index.php/issue/article/view/2262/2261> DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2023-9-5-87-93> (Web of Science)

2. Мураховська Л. П., Суслов В. С., **Горовий О. І.**, Христофоров В. О. Розвиток цифрового суспільства в умовах воєнного стану. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2022. Том 7. № 4. С.200–206. URL: <http://ujae.org.ua/rozvytok-tsyfrovogo-suspilstva-v-umovah-voyennogo-stanu/> DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2022-4-29>

3. **Horovy O.** Formation of an economic mechanism for the development of business processes in the context of digital transformation. *Ukrainian Journal of Applied Economics and Technology*. 2025. Volume 10. № 2, pp. 165–171. URL: <http://ujae.org.ua/en/formation-of-an-economic-mechanism-for-developing-business-processes-in-digital-transformation/> DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2025-2-42>

4. Гришина Н., **Горовий О.** Розвиток бізнесу в Україні: сучасний стан, проблеми, перспективи. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic sciences*. 2025. № 3 Том 2. С. 153–157. URL: <https://heralds.khmnu.edu.ua/index.php/heralds/article/view/1934> DOI: [https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-342-3\(2\)-24](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-342-3(2)-24)

У дискусії взяли участь голова, рецензенти, офіційні опоненти та висловили зауваження:

Ірина КРАМАРЕНКО, голова, доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова; оцінка позитивна.

Інна ІРТИЩЕВА, рецензент, доктор економічних наук, професор, професор, професор кафедри менеджменту Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова; оцінка позитивна з зауваженнями:

Враховуючи позитивне оцінювання дисертації Горового Олексія Ігоровича, варто звернути увагу на деякі моменти, які слугують підставою для дискусії:

1. Доцільно було б збільшити кількість посилань на іноземні першоджерела у списку використаної літератури першого розділу, що дозволило більш у повній мірі здійснити узагальнення існуючих теорій і точок зору науковців і практиків на вирішення проблеми наукових засад систем управління бізнесу в умовах цифрової трансформації (розділ 1, стор. 27-63), використовуючи при цьому їх позитивний досвід. Узагальнення такого досвіду дає можливість розвивати підприємницьку діяльність в умовах цифрової трансформації.

2. Робота значно виграла, якщо автор б в другому розділі (п. 2.1, стор. 64-66) дослідив та проаналізував досвід світових компаній в сфері управління бізнесом в умовах цифрової трансформації. Це дозволило б імплементувати позитивний досвід іноземних компаній у сфері управління бізнесом в умовах цифрової епохи.

3. Дисертант обґрунтовано акцентує увагу на перевагах застосування штучного інтелекту, бази даних, Е-commerce і продажі онлайн, проте в дослідженні недостатньо висвітлено потенційні виклики та ризики, що супроводжують процес цифрової трансформації суб'єктів господарювання. Особливо це стосується питань внутрішньої кібербезпеки в умовах воєнного стану, які залишилися поза належною увагою в роботі, незважаючи на їхню критичну важливість для стабільного функціонування суб'єктів господарювання.

4. У дисертації автор здійснює аналіз провідних європейських практик цифрової трансформації бізнесу (п. 3.1., с. 133–158). Водночас доцільно було б більш детально розкрити механізми адаптації та імплементції цих підходів у правове поле та економічне середовище України з урахуванням національних особливостей і викликів.

5. Під час обґрунтування методичних підходів до оцінювання готовності регіонів до цифрової трансформації було використано довоєнні дані (п.3.3, стор.177-195), що не повною мірою відображає актуальний стан справ, особливо з урахуванням стрімких змін останніх років та нових викликів, пов'язаних із воєнними діями.

Зазначені недоліки не зменшують науково-практичного значення роботи. Вивчення матеріалів дисертаційного дослідження свідчить про її пошуковий характер, творчий підхід автора до поставлених завдань.

Євгенія БОЙКО, рецензент, доктор економічних наук, професор, професор, професор кафедри менеджменту Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова; оцінка позитивна з зауваженнями:

Враховуючи достатній рівень обґрунтованості переважної більшості теоретичних та методичних питань, висновків, рекомендацій та пропозицій, слід відзначити певні недоліки, окремі дискусійні та недостатньо аргументовані положення:

1. У першому розділі дисертації автором розкриваються теоретико- методичні засади систем управління бізнесу в умовах цифрової трансформації (стор. 27-55). На нашу думку, необхідно було б розширити дослідження нормативно-правового забезпечення систем управління суб'єктів підприємницької діяльності.

2. Автор пропонує удосконалення методичних підходів щодо цифрової трансформації бізнес-процесів підприємств (рис. 1.7, стор. 46), проте, зміст дисертації значно б покращився, якби дисертант приділив більше уваги деталізації елементів управління цифровою трансформацією бізнес-процесів підприємств. Зокрема, варто було б глибше розкрити, які саме елементи управління формують основу цифрової трансформації, яким чином вони взаємодіють між собою, та який вплив мають на функціонування та ефективність управлінської системи підприємства.

3. У другому розділі дисертаційної роботи (стор. 63-89), автору доцільним було б розширити аналітичне дослідження сучасного стану діяльності підприємств. Це дозволило б глибше обґрунтувати актуальність запропонованих підходів до цифрової трансформації та стимулювання бізнес-розвитку.

4. Автор розглядає перелік стимулюючих факторів глобалізації та розвитку бізнесу України (п. 2.1 дисертації, стор. 78). Водночас у наведеній характеристиці не розкрито вектори впливу цих факторів, що ускладнює розуміння їх ролі у трансформаційних процесах бізнес-середовища.

5. Обґрунтовуючи напрями стимулювання процесів розвитку бізнесу в умовах цифрової трансформації (стор. 136-137), дисертанту необхідно було б також звернути увагу і на формування нормативно-правової бази, яка є важливою умовою ефективного впровадження цифрових перетворень у бізнес-середовищі. Зокрема, варто було б окреслити напрями вдосконалення регуляторного забезпечення цифровізації підприємницької діяльності.

Висловлені зауваження суттєво не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи. Вона є самостійним дослідженням з актуальної проблеми, розв'язання якої має вагомe значення для подальшого розвитку економіки.

Тетяна ЧЕРНИЧКО, опонент, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та фінансів Мукачівського державного університету; оцінка позитивна з зауваженнями:

Позитивно оцінюючи дисертаційну роботу Горового Олексія Ігоровича, який виконав на достатньо високому науковому рівні, слід висловити деякі зауваження, які належать до категорії дискусійних питань та побажань:

1. Здійснюючи аналіз особливостей систем управління суб'єктів підприємницької діяльності (п. 1.1, стор. 27–39), доцільно було б розширити дослідження генезису сучасних підходів до управління підприємством з позицій адаптації до зовнішнього середовища, що дозволило б сформулювати комплексний підхід.

2. Систематизуючи методичні підходи до оцінювання ефективності систем управління бізнесом в умовах цифрової трансформації (п. 1.3, стор. 48–55), автору доцільно було б розробити цілісну систему оцінювання ефективності управлінської діяльності, а також визначити її вплив на економічні та соціальні показники суб'єктів господарювання.

3. Розкриваючи передумови розвитку систем управління бізнесом в умовах невизначеності (п. 2.1, стор. 63–92), автору варто було б більш детально проаналізувати вплив внутрішніх факторів на функціонування та відновлення діяльності суб'єктів господарювання.

4. Формуючи особливості європейського досвіду забезпечення систем управління бізнесом (п. 3.1, стор. 133–158), автору доцільно було б зосередити увагу на значенні та особливостях регуляторної політики щодо розвитку бізнесу в країнах ЄС.

5. У роботі використано статистичні дані, які не завжди є актуальними, що знижує достовірність оцінки сучасного стану цифрової трансформації та обмежує можливості формування обґрунтованих управлінських висновків.

Слід зазначити, що наведені зауваження не знижують наукової та практичної цінності дисертаційної роботи Горового О.І.

Тетяна ЛАРИНА, опонент, доктор економічних наук, професор, декан факультету економічних відносин та фінансів Державного біотехнологічного університету; оцінка позитивна з зауваженнями:

Оцінюючи загалом позитивно дисертаційну роботу Горового О.І. вважаю за доцільне висловити наступні зауваження:

1. Систематизуючи теоретичні підходи до цифрової трансформації та її впливу на систему управління суб'єктів господарювання (п.1.2., стор.39-48) необхідно було б розкрити переваги та недоліки таких змін в сучасних умовах господарювання.

2. Здійснюючи аналіз тенденцій розвитку систем управління бізнесом в умовах цифрової трансформації (розділ 2), доцільно було б детальніше розкрити особливості грантових ресурсів, які відіграють важливу роль як інструмент стимулювання інноваційного розвитку та модернізації управлінських систем.

3. Доцільно було б більш чітко окреслити передумови імплементації європейського досвіду забезпечення систем управління бізнесом у вітчизняних умовах (п. 3.1, стор. 133–158). Запозичення європейської практики має здійснюватися за умов наявності подібних цілей і пріоритетів у національних стратегіях, із урахуванням рівня економічного та інституційного розвитку країни, використовуючи системний підхід та інструменти порівняльного аналізу.

4. Обґрунтовуючи стратегічні засади розвитку підприємницької діяльності в умовах цифрової трансформації (п.3.2., стор.158-177) доцільно було б використовувати тривимірну матрицю, яка допоможе керівництву підприємства вірно визначити напрям та стратегію розвитку.

5. Недостатньо розкрито питання щодо найбільш популярних інформаційних систем управління бізнесом, зокрема ERP-систем, HRM-систем, а також цифрових платформ Google Workspace та Microsoft 365, тощо.

У цілому, зазначені дискусійні положення і зауваження не знижують наукової новизни дисертаційної роботи, її теоретичного і практичного значення та не впливають на її загальну позитивну оцінку.

Результати відкритого голосування:

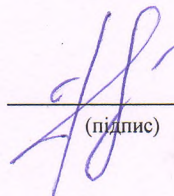
«За» – 5 членів ради,

«Проти» – 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Олексій ГОРОВУМУ ступінь доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради

(підпис)

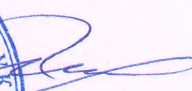
Ірина КРАМАРЕНКО

(власне ім'я та прізвище)

М.П.

Підпис засвідчую:
Вчений секретар

Світлана УТКІНА